

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Охорона праці в агрономії та цивільний захист

Рівень вищої освіти –**другий (магістерський)**

Освітня програма Агрономія

Спеціалізація (за наявності) Агрономія

Спеціальність 201 Агрономія

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від “23” вересня 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Охорона праці в агрономії та цивільний захист
Викладач	Карбівська Уляна Миронівна
Контактний телефон	(0342)59-61-72
E-mail викладача	uliana.karbivska@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Курс / семестр	1/1
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очно – кожного понеділка, дистанційно – через е-мейл та месенджер – щоденно у робочі години

2. Анотація до навчальної дисципліни

Охорона праці в агрономії та цивільний захист як наукова і навчальна дисципліна має на меті вивчення та формування у майбутніх фахівців умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі.

При вивченні курсу студенти ознайомлюються з нормативно-правовою базою охорони праці, основними принципами управління безпекою праці, ідентифікацією та мінімізацією виробничих ризиків, специфічних для галузі агрономії. Особливо увага приділяється аналізу шкідливих і небезпечних виробничих факторів, упровадженню сучасних технологій для зниження їх впливу, а також організації санітарно-гігієнічних умов у с.-г.

Дисципліна також охоплює питання пожежної безпеки, експлуатації машин і механізмів, а також особливості охорони праці при роботі з хімічними речовинами та біологічними об'єктами.

Методом курсу є підготовка фахівців-агрономів, здатних ефективно забезпечити захист працівників, підтримувати норми охорони праці та впроваджувати інноваційні підходи до підвищення рівня безпеки в аграрній галузі.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета дисципліни формує у студентів системи знань, умінь і навичок, спрямованих на забезпечення безпечних умов праці, запобігання професійним ризикам та підвищення рівня охорони праці в агропромисловому комплексі.

Завдання дисципліни

1. Ознайомлення з нормативно-правовою базою, а саме вивчення законодавства, стандартів і норм, що регулюють охорону праці у сільському господарстві.

2. Аналіз виробничих ризиків: ідентифікація шкідливих і небезпечних факторів у галузі агрономії та оцінка ризиків для здоров'я та безпеки працівників.

3. Організація безпечного виробничого процесу: розробка заходів для мінімізації впливу шкідливих факторів та впровадження засобів індивідуального та колективного захисту.

4. Санітарно-гігієнічне забезпечення: забезпечення гігієнічних умов праці, особливо при роботі з пестицидами, добривами та іншими агрохімікатами.

5. Пожежна та технічна безпека: організація протипожежних заходів та правила безпечної експлуатації сільськогосподарської техніки.

6. Формування відповідальності за охорону праці: виховання культури безпеки праці серед майбутніх агрономів та розвиток навичок оперативного реагування на аварійні ситуації.

Студенти мають отримати теоретичні знання та практичні навички, які дозволяють їм ефективно організовувати, контролювати й удосконалювати систему охорони праці в аграрному секторі.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Фахові компетентності:

СК1. Здатність керувати колективом, забезпечувати розвиток персоналу, толерантно сприймати соціальні, етнічні та культурні відмінності.

Програмні результати навчання:

ПРН8. Управляти робочими процесами. Які є складними, непередбачуваними, приймати ефективні рішення, оцінювати та порівнювати альтернативи, аналізувати ризики.

ПРН12. Добирати оптимальну стратегію господарювання в агрономії. В тому числі за нечіткості цілей та невизначеності умов.

5. Організація навчальної дисципліни

Обсяг навчальної дисципліни – 90 годин

Загальна кількість

16

14

60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс/рік навчання	Норматив на/вибіркова
1	201 Агрономія	1	нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Вступ. Предмет і завдання дисципліни та її структура. Організація охорони праці на підприємствах аграрного сектору:	2		8
Тема 2. Права і обов'язки з охорони праці керівника підприємства, головних спеціалістів.	2	2	8

Тема 3. Аналіз травматизму в сільському господарстві. Шкідливі та небезпечні виробничі фактори в агрономії	2	2	8
Тема 4. Санітарно-гігієнічні умови праці в сільському господарстві. Безпека праці при роботі з пестицидами і мінеральними добривами.	2	2	8
Тема 5. Безпечна експлуатація технічного обладнання. Вплив електромагнітних випромінювань на організм людини.	2	2	8
Тема 6. Пожежна безпека в аграрній галузі. Моделювання виробничих небезпек.	2	2	8
Тема 7. Порядок атестації робочих місць на відповідність нормативним актам про охорону праці.	2	2	6
Тема 8. Розробка посадових інструкцій з охорони праці. Перша допомога при нещасних випадках на виробництві.	2	2	6

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінка знань студентів здійснюється за 100 бальною шкалою. 50 балів отримує під час проведення практичних занять; 50 балів отримує за складання екзамену.
Вимоги до письмових робіт	Підсумкові письмові роботи виконуються у формі контрольної роботи. Контрольні роботи складаються з 5 завдань різного рівня складності. Кожне з завдань оцінюється максимально 10 балами.
Практичні заняття	Робота на практичних заняттях оцінюється за наступними критеріями: - опрацювання проблемних питань та їх усне обговорення в дискусійній формі (доповнення, відповіді на запитання викладача, висловлювання своєї обґрунтованої точки зору під час обговорення проблемних питань, тощо) - 3 бали; - виступ із доповіддю на питання, яке визначене планом практичного завдання - 4 бали (за умови, що відповідь буде змістовною та відповідати плановому питанню); - якщо при виступі проявлена ґрунтовна підготовка, висловлюється власна точка зору щодо означеної проблеми, яка підкріплюється відповідною аргументацією, використовується попередньо розроблена презентація, подані правильні відповіді на уточнюючі запитання викладача та студентів - 5 балів. Таким чином участь в роботі практичних занять може забезпечити отримання до 5 балів за одне заняття.
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок, які отримав студент. Студент допускається до підсумкового контролю (залік) за умови виконання усіх запланованих видів робіт і

	отримання 25 і більше балів (максимально – 50).
Підсумковий контроль	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів, що регламентовані в університеті. Форма контролю – екзамен.
7. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Політика дисципліни "Охорона праці в агрономії" передбачає дотримання правил поведінки студентів і викладачів, передбачених Кодексом честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника
Відвідування занять	Студенти зобов'язані відвідувати усі заняття (лекції та практичні), незалежно у якій формі вони проводяться (аудиторно, дистанційно, індивідуальний графік навчання). Систематичні пропуски занять, без поважних на те причин, є підставою для недопущення до складання семестрового контролю. Пропуски занять за поважних причин, підтверджених документально, відпрацьовуються. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх передбачених видів робіт.
Неформальна освіта	Сертифікат про проходження курсу (Udemy, Prometheus, Coursera, DAAD), зміст якого частково або повністю відповідає змісту дисципліни дає можливість замінити або доповнити підсумковий тестовий контроль згідно з «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника».
8.Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с. 2. Зеркалов Д.В. Охорона праці в галузі: загальні вимоги. Навчальний посібник. К.: «Основа». 2011. 551 с. 3. Шудренко І. В. Охорона праці в галузі : навч. посіб. Житомир : ЖНАЕУ, 2017. 136 с. 4. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. Львів: Тріада плюс, 2010. – 648 с. 5. Охорона праці (практикум): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. Львів: «Тріада плюс», 2011 436 с. 6. Зеркалов Д.В. Охорона праці в галузі: загальні вимоги. Навчальний посібник. – К.: «Основа». 2011. 551 с. 7. Закон України «Про охорону праці». 8. Кодекс законів про працю України 9. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». 	

10. Закон України «Про пожежну безпеку».
11. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
12. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
13. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».
14. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
15. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1112 «Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».
16. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 р. № 994. «Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат».
17. НПАОП 0.00-1.28-10 «Правила охорони праці під час експлуатації електроннообчислювальних машин». Наказ Держгірпромнагляду від 26.03.2010р. № 65.
18. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці». Наказ Держнагляддохоронпраці України від 08.06.2004 р. № 151